

Landskap: Blekinge. Upptecknat av: Oluf Jansson.
 Härad: Bräkne län. Adress: Jernavik, Kullaberg.
 Socken: Barkared. Berättat av: Karolina Johansson.
 Uppteckningsår: 1934 Född år 1849 i Bringsboda.

Uppteckningen rör

Odens Lundar	sid. 1.	Inolldorn	sid. 31.
Tomasnatten	" 2-3.	En julsed	" 32.
Skerpsmuran	" 4-7.	Nidgung	" 33.
Närken	" 8.		
Tomten	" 9-12.		
En övernaturlig fågel	" 13.		
Lantmästare	" 14.		
Fåkan	" 15.		
Spöcker	" 16-17.		
Maran	" 18-19.		
Klocka	" 20.		

33 sidor.

1 Blekinge
Boräknings bod.
Baskaryds sv.

4491

Uppt. av Elin Jansson,
1934. Finsk

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Odens lundar.

Jag har hört Odens lundar i luften.
De gå så fint som en liten benähund. Fågden är själv
med dem. En gång när jag hade tvättat kläder, så
blev slangen, som de låg på verkstad. Det var vid
12-tiden på natten; jag stod och skrek. Då var fågden
ute och hade lundarna med sig.

4491

Tommasnatten.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Har hon hört talas om Hjorthälskransen?
 Där kom Fogden in på sin last, och hästen hade
 silverskor, och den lappade han. Kransen gick i
 många slumpar, och drängen dog. Han var ledsen.
 De små lundarna var med Fogden, och de lappade
 mjölk i kransen. Drängen såg dem. - Detta hände To-
 massnatt, tre dygn före jul. Se den natten skulle
 de inte göra något vid 12-tiden, för då är Fogden
 och lundarna borta och visar sig ibland. Det är Fogdens
 natt.

Alekse

Bräcke hd.

Barknäs

Gjod v. Elv Jansson

Bor i Färdla församling

Född 1849 i Färdla församling

Gjod 1934

Skriv endast på denna sida!

De säges, att valkört blir sålt som vin på
Tomas natt. En pojke skulle dricka och prova. Han
lade sig ner vid en källa och drack, och som sa han,
att det inte var sant. Då hörde han Engden säga: "Bä-
da ögonen är minna!" Och pojken blev blind. - Vem
hände i Toringsboda socken, där jag har följt.

Skogsminnen.

Den där skogsmyran kan klä ut sig som en
människa och vara fin. Och hon kan frivillig folk, så
de inte kan hitta hem. Men då får en ta av sig hat-
ten eller förklädet och vända det. - Jag var ute och
skulle mjölka, och då blev jag förvirrad och råkade
inte hem. Jag var framme vid lunch och skulle gå
in men jag blev dragen tillbaka igen. Till slut kom
jag till mig.

En karl stod och gjorde lantbruk till en gärd-
gård. Det var kallt, och han hade eld. Då kom skes-
myran. Och hon var så fin och ville, att han skulle
le omgåfvs med henne. Då tog karlen en eldbrand
och slängde efter henne, och då skrek hon: "Skände,
Konst, De har bränd mig!" Det var sin man hon
ropade på.

I Abramala var en dräng, som
gick och körde. De brukte bära masker till ho-
nom. Då kom där en fin en till honom. Han trod-
de det var pigan, men hon ville ha honom med sig
till skogen. Han visste inte, om han skulle våga, för
han trodde, att det var något galat. Hon förmådde ho-
nom, och han visste inte, vad han skulle ta sig till.
utan blev tvungen att gå med. Men han blev kom-
fig sen.

Stomyran lurade ut mig till att gå
och möta min syster. Gummus. Jag tyckte jag såg
hon, men när jag kom ut, så följde han. Det
är på sant, som jag sätter här.

PM

4491 Ellin Jeppson
Värmland

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bristna hvd

Barkungd o:n Närkeu. Br. Varebina Johansson
1934 f. 1849 i Böringsboda

Jag har mött många ting, och jag har gått
förbi. Ibland har jag mött små följningar. Det är vad
de kallas också, den där sjögubben. Han kan likna
sig till en kart eller till ett kreatur, en följning, och ibland
till en stor sjöfälla, som flyter. - Han var en gång på
och skulle ha min bror, som var ute och badade. Han
simmade ut, och min syster och jag stod på land
och såg på. Då fick vi se en stor sjöfälla, som kom
vid honom. Men då blev jag rädd och nämnde Guds
namn, och då försvann den. - Nu finns det nog inte
något sänt.

Tomben.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

På somliga ställen kan de ha en som de
kallar för Tomben. Han var som en lillas pojke.
Om bonden kallade honom, så drog han föder och
säd från honom och till den som han var vän med.
Så blev den ene utfallig och den andre rik.

Jag har sett Tomben på ett ställe i Trings-
boda där jag grävde. De hade en pojke i vagnen, och
han låg och skrek. När jag kom in, så såg Tomben där
och vaggade pojken. Han var som en liten pojke med
röd klara. Han var bara $\frac{1}{2}$ år lång men rätt grov. När
jag kom in, försvann han.

Han höll mycket i den bondens lada och
drog dit mycket säd och föder. Jag brände honom i
lagändan. Man fick ha så fint så, annars var
han inte belåten utan gick och mumlade. Fodret höll

4491

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

alltid för den andre borden. — Vi brukte alltid sätta ut mjölks på logen till borden. — På julaften hade vi inte gjort honom till viljes, och när vi skulle spisa kvällsvard, så visste vi ingenting av, församlingen och kyrkan, lyften av och för in under borden, där vi satt. Det var borden, som var framme.

Detta var i Göljebukt i Bringsboda. — Det lärde, att de fick surringar av borden också, så det är ingen likhet.

Tomben var hemma och spann hos oss
en gång. Vi satt och spann en lördagskväll bra sen
Men Tomben var och blev av moosa på väi spinnende.

Min Karl talade om, att på ett ståt.
se skulle pigan baka bröd, medan frun var borta.
Hon eldade i ugnen, och sen gick hon och lade sig.
Men när hon vaknade så var brödet i ugnen. Penten
hade bakt det. Pigan blev så rädd så, men allt var
i ordning.

Min Karl var ifrån Backsgränd Stockholm.

B.M.

Birkens Is

Berkaröd s:n

1934

Myrra Petter Jansson

4491

Kullerby

Pec. Kullerby Jansson

4.1849

Böringsö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

En övernaturlig fågel.

Jag har mött många konstiga ting
 här borta vid Vermansmåla, och jag har sett många
 konstiga saker där. När jag har haft bunden med
 mig, så har han skriat och blivit rädd. Men nu
 ser jag aldrig något rädd. En gång var det något,
 som liknade en skata, som satt här nere på
 ledet mot Vermansmåla om kvällen. Allt ledet
 öppnades och stängdes, och vi såg som en stor få-
 gel rida där.

Blekinge
Bräktne hd
Barkand
juni 1934

4491

Wm Min Jansson
Pia Carolina Johansson
Född 1849 i Frigstoda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Landsmåtare.

En gång när jag hade varit i Kalmar, så
mötte jag en kull som kom med en lina och sa:
'Här är jämnt, här är ojämnt'. Men jag fick skr-
va i näven och sprang. Och den där kullen hade
lyktlämnat om kottarna, och vi höjde jännen.

Påhäng.

15

En bonde köpte sten till Smedsmåla und
två hästar. På en tid kom en karl och satte sig på sten-
lasset, och sen lydde inte hästarna dia. Bonden
steg av och började plocka av sten. Då kom sin son
Johan och frågade vad det var. "Jo, de lyssar inte dia",
sa bonden. "Ne, låt bli det bara!" sa Johan och tog
frist den ena tömmen och sen den andra och ledde
öpp lasset för tiden. Han sa, att han såg en vit
karl sitta på lasset och sen stiga av och gå före. När
de kom till ledet så var det öppet. Och Johan
kände karlen, som ville äka!

Spöckeri.

Här borta har bott en karl, som hette Petrus-
Gunnar, och hos honom spökade det. De kunde inte
ligga där någon natt utan bärme, för det gick lästas
och locka där bärme bering luset. Många bera-
lur var det förstås inte. Jag hörde en gång liksom en
liken följning där i närheten. Och en morgon, när jag
skulle gå till Smedamåla så kom det en liten
lund och sprang. Jag visste ju, vad det var, och sen
försvann den.

Sen såldes luset, och den som sålt skul-
le vara här över natten. Hennes pojke hade glömt
sin mössa. "Det är inte farligt" sa jag, "jag skall gå
med och hämta den." - "För hon det?" - "Ja, då." - De
som hade köpt luset hade läst, men jag tog en
haska och blöt upp förskräket, och då var det, som om

de hade lockris och med två slagor på disken. Jag hade pojken till att gå in efter maten. De låg här om natten sen. Jag hade ändå köpt en säng på det där stället, och därför ville hon, att vi skulle ha färd om natten.

När vi var där och plöjde potatis en gång, som luvit var rivet, så sa' det tydligt där: "Var är du? Här är jag!"

På julaffarna, som det var rivet, brann där klara glas, fastän det var bara marken.

4491

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Bäckinge

Bräcke län

Bäckings

juni 1934

Maran.

Jord. Elia Jansson

Mor. Karolina Johansson

Född 1849 i Kungälv

Maran rider kreaturen. Det syns
inte, men det hanteras dem. - Om fadern kan sitta
barn och stoppar in det i ett märke skott så
blir det märke, men det får leva. Och då plågar
det hästarna. - Sombiga körs med bunt för Maran.
Blest kunde han rida hästarna, till de dog.

Barn, som de gör av med och inte får
få kyrkogården, blir pysslingar. De kan sen kom-
ma över en om välsigna. Det kommer så sakta,
när man ligger och lägger sig på bröstet på en.
Och det är tungt. Jag har varit ute för det, och jag
blev så svettig så. Jag var borta och låg, och där låg
det på att ta död på mig två gånger. Men är det
så att man nämmer Guds namn eller läser Fader
Vår, så försvinner det. De kallar det också för pju-
ken.

Kloka

20

Täal Oksion bodde här uppe i Backaröd,
där Oksion bor nu. Han hade varldkonstbok och
kunde vana till sig, om någon blev av med nå-
got. Kyrkofolket blev ibland av med saker, som de
lagt ifrån sig, innan de gick in i kyrkan. Men då
kunde de gå till Täal och tala om det, och sen skaf-
fades han ett tillbakke. "Ja, de får komma und det",
tyckte han säga. Han var död när jag kom till. —
Gamle kyrkovaldmästaren Pehr Mässon, var gift med
hans dotter, och han fick varldkonstboken efter Täal.
Jag såg en gång, när han visade vana som fört en lisa.
Han kunde också ställa fram stulet. — Valdeboen kom,
när kyrkovaldmästaren dog, vet jag inte. De kunde
inte bränna upp den.

Trolldom.

Jag skulle gå efter ris och meja, för bruns-
las lös var död. Jag tog en ristbit och ett karp och gick
bort till marken vid Vermansmåla. När jag var
färdig kastade jag ören ristbyren över gärdsgärdsen.
Men jag kom efter, kastad långt upp i luften. Och
jag blev alldeles svett. Riset fick ligga, för den
som inte ville, att jag skulle ta det, kunde gärna be-
hålla det. Han var mycket snål, den där Bonden
på Vermansmåla. — När jag kom hem, sa min
kari: "Har du inte något ris?" Då talade jag om det för
honom. "Ja, du hade inte behövt gå dit; den där Fo-Pel-
sen kan ju ta sin skog."

Helene
Bratne hfl
Bach
Npms 1934

4491

Myrö Eli Persson
Ber Karolina Persson
Född 1849 i Ringsjöda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

En julsed.

På julafton var de ute och kiste juleträd an
träden, för att de skulle få nyktert juleträd.

Progäng.

Progäng skulle de gå julaftons natt,
kl. 12 på natten. De skulle de få se, hur goda
skulle bli och frukten. Var talte om, att de gjorde
det för, men jag kan inte komma ihåg, om det
gick till.